

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2015 -10- 09	
Dnr	Rnr

TJÄNSTESKRIVELSE
2015-10-09
Kommunstyrelsens kontor

Södertälje

Kommunstyrelsen

Yttrande över betänkandet Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:55)

Dnr: 15/238

Sammanfattning av ärendet

Socialdepartementet har remitterat betänkandet "Nationell strategi för att nå målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra", (SOU 2015:55), till Södertälje kommun. Utredningen föreslår en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Södertälje kommun ställer sig i sak positiv till den nationella strategin och utredningens förslag och slutsatser (se yttrande).

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens kontor har tillsammans med social- och omsorgskontoret berett ärendet.

Ärendet

Regeringen tillsatte i februari 2014 en utredning för att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och att flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma rätt till kroppslig integritet. Målet under strategiperioden är att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska synliggöras, förebyggas och att åtgärder ska vidtas inom samhällets alla områden och verksamheter för att nå det jämställdhetspolitiska målet.

Syftet med strategin är att bidra till förbättrad styrning och ökad samordning och samverkan i syfte att myndigheternas arbete ska bli mer effektiv och kvalitativt. Den nationella strategin ska gälla under perioden 2016-2025.

Det föreslagna ramverket och målstrukturen ska möjliggöra uppföljning av myndigheternas arbete och utvärdering av dess effekter så att målen nås. Insatserna som ska genomföras under strategiperioden ska leda till att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck minskar och på sikt upphör.

Utredningens förslag och slutsatser

Utredningen konstaterar att regeringens satsningar för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck har varit omfattande de senaste åren. Samtidigt har det varit uppenbart att arbetet inte varit tillräckligt effektivt. Arbetet mot våld har ofta varit ett parallellt spår, vid sidan av ordinarie arbete. Det har varit brist på strategisk styrning och kortsiktiga insatser har präglat satsningarna på området. Utredningen lyfter fram att det behövs en bättre samordning, struktur och tydlighet när det gäller arbetet och insatserna.

Vidare lyfter utredningen fram att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck medför stora samhällsekonomiska kostnader och kostnaderna kvarstår under lång tid. Därför är det viktigt att fokusera på långsiktiga investeringar i människor som får effekter på framtida beteenden. Mer fokus behöver därför läggas på våldets orsaker och främjande och våldsförebyggande insatser för att förhindra att pojkar och män utövar våld. Insatserna ska dock inte ske på bekostnad av andra satsningar riktade till stöd och skydd för våldsutsatta kvinnor. Pojkar och män måste i större utsträckning engageras i det främjande och förebyggande arbetet.

Utredningen påpekar också att det ytterst är politikernas och de ansvariga chefernas ansvar i berörda verksamheter att tillgodose att arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras, att lagar följs och att arbetet bedrivs med god kvalitet. Inte bara i ord utan också i handling. Det är också ett chefs- och ledningsansvar i berörda verksamheter att skapa goda arbetsvillkor och arbetsmiljö för de som arbetar med våld i praktiken.

Utredningens förslag om nationell strategi

För att den nationella strategin ska bli effektiv föreslår utredningen att ett nationellt sekretariat inrättas och ett särskilt nationellt råd tillsätts för att följa hur strategiarbetet utvecklas.

Utredningen föreslår även att Länsstyrelsernas roll som regionala samordnare förtydligas och stärks för att åstadkomma en förbättrad styrning, organisering, samordning och uppföljning.

Den nationella strategin består av åtta långsiktiga mål-områden.

1. Nationell styrning, organisering, samordning och uppföljning.
2. Kunskap, kompetens och forskning.
3. Våldsförebyggande arbete.
4. Ett proaktivt, likvärdigt och samordnat rättsväsende.
5. Skydd, stöd och behandling för flickor och unga kvinnor som utsätts för pojkar och mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

6. Skydd och stöd och behandling för kvinnor som utsätts för mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck.
7. Skydd, stöd och behandling för barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
8. Säkra insatser för pojkar och män som utövar våld mot flickor och kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Södertälje kommun ställer sig i sak positiv till den nationella strategin och utredningens förslag och slutsatser (se yttrande).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2015-10-09.

Yttrande 2015-10-09.

SOU 2015:55 "Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat förtryck och våld".

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

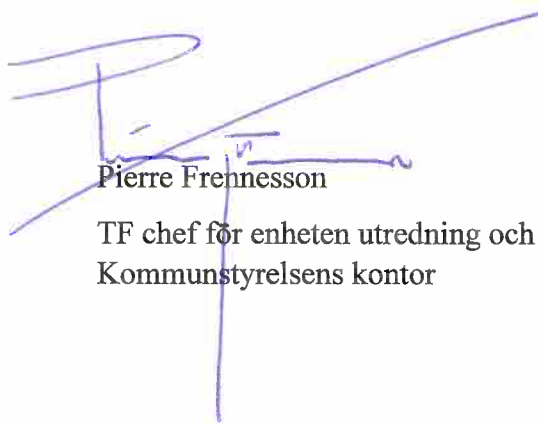
Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunstyrelsen:

Att kommunstyrelsen antar remissyttrandet som sitt svar på betänkandet.

Martin Andreae

Stadsdirektör

Pierre Frennesson

TF chef för enheten utredning och hållbarhet,
Kommunstyrelsens kontor

Handläggare: Anne Rinne

Utredare

Enheten för utredning och hållbarhet

Kommunstyrelsens kontor

Telefon (direkt): 08 523 0 6460

E-post: anne.rinne@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Socialdepartementet (Yttrandet)

Akten

Södertälje kommuns yttrande över betänkandet Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:55)

Södertälje kommun är i sak positiv till den nationella strategin och till utredningens förslag och slutsatser. Nedan förslag vill kommunen dock särskilt kommentera.

Våldets kostnader

Södertälje kommun anser att det är viktigt att utredningen lyfter fram de samhällsekonomiska kostnaderna för mäns våld mot kvinnor. Detta för att förtydliga vikten av ett aktivt arbete för att motverka och förhindra våld i nära relation. Så länge kostnaderna inte synliggörs, förblir såväl problemet som dess konsekvenser dolt respektive dolda.

Politikers och chefers ansvar

Södertälje kommun vill i likhet med utredningen lyfta fram att det ytterst är politikerns och cheferns ansvar att arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld prioriteras, att lagar följs och att arbetet bedrivs med god kvalitet. I detta arbete anser Södertälje kommun att det krävs en konstruktiv samverkan mellan olika kommunala sakområden. Arbetet med mäns våld mot kvinnor får inte bli ett sidospår eller särområde, utan bör inlemmas i det ordinarie arbetet.

Regionala och lokala skillnader

Södertälje kommun anser att utredningen visar svaghet i att den inte tydligt lyfter fram vad den nya strategin kräver och förväntar sig av kommunerna. För att den nationella strategin ska bli bärkraftig, ställer den krav på att kommunerna svarar med en liknande strategi. Detta skulle då innebära att den ojämlikhet som idag råder avseende kommunernas stöd och skydd till våldsutsatta kvinnor och barn skulle minska. Idag är stödet och skyddet som utredningen riktigt påpekar, beroende av hur kommunernas arbete mot mäns våld mot kvinnor och barn och hedersrelaterat våld och förtryck är uppbyggt.

Förtydliga och stärka Länsstyrelsernas roll som regionala samordnare av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

Södertälje kommun är positiv till att Länsstyrelsernas roll som samordnare ska stärkas. Om Länsstyrelserna får ytterligare förstärkning, ger det också ytterligare möjligheter för Länsstyrelserna till bättre implementering och utveckling av bl.a. riskbedömningsinstrument.

Boel Godner
Kommunstyrelsens ordförande

Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

*Slutbetänkande av Utredningen som ska föreslå
en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor*

Stockholm 2015

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2015:55

Sammanfattning

Uppdraget

Utredningen har haft till uppdrag att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Strategin ska utgöra en grund för uppföljning och utvärdering av regeringens framtida insatser inom området för att nå detta mål. Som en del av uppdraget ingick att utvärdera och bedöma de insatser som regeringen har genomfört under åren 2010–2014 för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Utredningen har även haft till uppdrag att analysera och bedöma behovet av en samlad struktur för kunskapsutveckling, kunskapsöverföring och kunskapsstöd för aktörer på området inom ramen för den befintliga myndighetsstrukturen. Uppdraget omfattar även arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Tydligare ställningstagande

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar våldsutsatta kvinnor och barn stort fysiskt och psykiskt lidande. Det våldsförebyggande arbetet handlar bl.a. om att minska återfall och upprepad utsatthet genom strategiska insatser, strukturerade hot- och riskbedömningar, stöd och skydd till brottsutsatta och insatser/åtgärder för våldsutövaren. Arbeta med attityder, normer värderingar kring våld, kön och föreställningar om maskulinitet är ytterligare en viktig aspekt.

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är brottsliga gärningar. Vi menar att det behövs ett tydligare ställningstagande från samhällets sida om att det handlar om brottsoffer och gärningsmän.

Ett viktigt steg i arbetet mot pojkar och mäns våld mot kvinnor och barn är att tidigt upptäckt våldsutsatthet samt att undersöka de bakomliggande orsakerna till pojkars och mäns våldsbeteende.

Samordning, struktur och tydlighet

Det behövs en bättre samordning, struktur och tydlighet när det gäller arbetet och insatserna för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck på nationell nivå. Detta framgår tydligt i möten som utredningen har genomfört, i Brås utvärdering¹ samt i den nationella samordnaren mot våld i nära relationers betänkande.² Att öka effektiviteten, kvaliteten och långsiktigheten i insatserna på området genom en nationell strategi är också regeringens främsta avsikt i uppdraget till denna utredning.

Framsteg och utveckling

Regeringens satsningar för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck har varit omfattande under de senaste åren. Flera handlingsplaner har tagits fram och uppdrag har givits till ett stort antal myndigheter och organisationer. En nationell samordnare mot våld i nära relationer har lämnat förslag på insatser inom området.

De satsningar som genomförts av regeringen har medfört att arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck har utvecklats. Ett stort antal insatser har ägt rum och pågår fortfarande inom olika myndigheter och organisationer på nationell, regional och lokal nivå. Kunskapen om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck och metoder har utvecklats under senare år. Det har bl.a. tagits fram en stor mängd material för både myndigheter och olika målgrupper såsom föreskrifter, handböcker, utbildningsmaterial och vägledning. Lagstiftningen har även förstärkts inom området och forskningen har bidragit med flera studier om våldsutsatthet.

¹ SOU 2014:71.

² SOU 2014:49.

Samtidigt är det uppenbart att arbetet inte har varit tillräckligt effektivt, kvalitativt och samordnat i flera myndigheters arbete. Vidare kan det ifrågasättas om de insatser som genomförts har medfört sådana förbättringar inom myndigheter, och framför allt för våldsutsatta kvinnor och barn, som avsetts.

Utvärdering visar på brister

I vårt delbetänkande *Ett samhälle fritt från våld – Utvärdering av regeringens satsningar 2010–2014 (SOU 2014:71)* redogjorde vi för Brås utvärdering av satsningar inom området de senaste fyra åren. Vi kan konstatera att det har skett framsteg inom området under åren men att det fortfarande kvarstår flera brister i många myndigheters arbete, bl.a.:

- Brist på strategisk styrning.
- Arbete mot våld är ofta ett parallellt spår, vid sidan av ordinarie arbete.
- Kortsiktiga insatser och finansiering präglar satsningar på området.
- Utbildning om våld är obefintlig på de flesta relevanta lärosätens grundutbildningar.
- Kunskapsluckor finns och måste åtgärdas.
- Förvaltning och implementering behöver stärkas.
- Förebyggande insatser saknas.
- Utvärderingar saknas.
- Att arbeta inom området mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är sällan ett prioriterat område av chefer på lokal, regional och nationell nivå.

Regionala och lokala skillnader

En slutsats när det gäller arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är att det finns stora lokala och regionala skillnader i de olika myndigheterna arbete, t.ex. hälso- och sjukvården, polisen, socialtjänsten, vilket innebär en fara för rätts-säkerheten. Det stöd och skydd en våldsutsatt kvinna får, om kontaktförbud beviljas, om riskbedömning görs eller om en misstänkt förövare lagförs kan ytterst bero på var hon är bosatt. Denna beskrivning bekräftas av kvinnojourerna, Socialstyrelsens öppna jämförelser, tillsyn som bedrivits på området och av utredningens olika möten med myndigheter, organisationer och våldsutsatta. Det är enligt vår mening helt oacceptabelt.

En nationell strategi bör enligt vår mening både kunna leda till att myndigheterna arbetar med bättre effektivitet och kvalitet samt samverkar så att lokala och regionala skillnader i kvalitet, resultat och tillgänglighet minskar.

En stor samhällsekonomisk kostnad

Förutom mänskligt lidande så är mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck kostsamt för samhället. Vi har i betänkan-det redovisat uppskattningar av samhällskostnader som rör Sverige och en socioekonomisk belysning av mäns våld mot kvinnor. Vi har dessutom tittat närmare på vad ett socialt investeringsperspektiv kan innebära för framtidens satsningar på våldsförebyggande arbete mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.

Våra slutsatser är att våldet är mycket samhällsekonomiskt och socioekonomiskt kostsamt och att kostnaderna kvarstår under lång tid. Att fokusera på långsiktiga investeringar i människor som får effekter på framtida beteenden och utgifter för samhället, tror vi är en viktig väg framåt för att samhället ska nå det prioriterade målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Det kostar att utveckla verksamheter för våldsförebyggande arbete, för att ge bättre stöd till våldsutsatta kvinnor och barn, såväl som till våldsutövare, men det kostar betydligt mer att inte göra något eller tillräckligt.

Ökat fokus på förebyggande arbete nödvändigt

Det har tidigare förekommit ganska få satsningar från regeringens sida för att på olika sätt förebygga mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. På senare tid har regeringen dock gjort flera satsningar på våldsförebyggande arbete, vilket vi ser som positivt. Mer fokus framöver behöver läggas på att fokusera på våldets orsaker och främjande och våldsförebyggande insatser för att förhindra att pojkar och män utövar våld

I det arbetet måste fler aktörer, som t.ex. förskola och skola, involveras i större omfattning än i dag. Tidigt våldsförebyggande insatser bör dock inte genomföras på bekostnad av andra satsningar riktade till stöd och skydd för våldsutsatta kvinnor utan genom utökade resurser.

Pojkar och män måste i större omfattning engagera sig i det främjande och förebyggande arbetet. Att arbeta mot våld och för ett jämställt samhälle är inte enbart ett ansvar för flickor och kvinnor – utan i allra högsta grad ett ansvar för pojkar och män.

Våldsutsatta kvinnor och barn ska få stöd i hela landet

Det är samhällets ansvar att alla som utsätts för våld får stöd och hjälp, oberoende vem som är förövaren. Att verka för att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck bekämpas är bl.a. jämställdhetspolitikens och kriminalpolitikens uppgift. Berörda myndigheters insatser ska vara av god kvalitet. Våldsutsatta kvinnor ska bemötas på ett professionellt, kompetent och respektfullt sätt, oberoende var i landet de bor.

För att kunna nå målet om att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra måste, tydliga insatser även riktas mot de kvinnor och barn som utsätts för mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck för att förebygga upprepat våld. Detta är enligt vår mening avgörande och grundläggande för att också på sikt kunna minska pojkars och mäns våld. Bättre stöd och skydd från olika myndigheter leder till att fler våldsutsatta kvinnor söker hjälp och får adekvat stöd. Därför anser vi att ett prioriterat område i en nationell strategi måste vara att också förbättra skydd, stöd och behandling för våldsutsatta kvinnor och barn.

En positiv utveckling på gång?

Olika professioners grundkunskap och kompetens om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är en förutsättning för att nå framgång i arbetet.

Under de senaste åren finns en positiv utveckling inom myndigheternas arbete när det gäller kompetensstöd och samverkan m.m. Socialstyrelsens och länsstyrelsernas regeringsuppdrag om kompetensstöd har visat sig framgångsrikt. NCK och länsstyrelserna har tagit fram webbstöd till socialtjänsten som är uppskattat. NCK samverkar med polismyndigheten kring spårsäkring vid sexualbrott m.m. Länsstyrelsen Östergötland samverkar med övriga länsstyrelser, Skolverket och polismyndigheten m.fl. om olika uppdrag gällande hedersrelaterat våld och förtryck.

Utredningen har även haft till uppdrag att analysera och bedöma behovet av en samlad struktur för kunskapsutveckling, kunskapsöverföring och kunskapsstöd för aktörer på området inom ramen för den befintliga myndighetsstrukturen. Vår bedömning är att det framtida kunskapsstödet behöver målgruppsanpassas och även tillgodoses fortsättningsvis från flera myndigheter med olika kompetens i samverkan med varandra.

Politikers och chefers ansvar

Vi vill tydligt påpeka att det ytterst är politikerns och cheferns ansvar att arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras, att lagar följs och att arbetet bedrivs med god kvalitet. Politiker och chefer måste ta det ansvar som åligger dem för att området med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras. Inte bara i ord utan också genom aktiva åtgärder. Politiker och chefer ansvarar för att verksamheter bedrivs med god kvalitet och att gällande lagstiftning följs. Det är också ett chefs- och ledningsansvar att skapa goda arbetsvillkor och arbetsmiljö för de som arbetar med våld i praktiken.

Det är dags för en förändring och vår förhoppning är att en nationell strategi kan bidra till en positiv utveckling i myndigheternas arbete med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. För att arbetet ska lyckas framöver krävs en

konstruktiv samverkan mellan olika myndigheter och idéburna organisationer, på alla nivåer.

Våra förslag om nationell strategi

Övergripande mål för den nationella strategin

Det övergripande målet för den nationella strategin är det fjärde jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma rätt till kroppslig integritet.

Målet under strategiperioden är att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska synliggöras, förebyggas och att åtgärder ska vidtas inom samhällets alla områden och verksamheter för att nå det jämställdhetspolitiska målet.

Ett ramverk och struktur behöver därför skapas, som medför att både det våldsförebyggande och det stödjande arbetet samordnas, effektiviseras samt kvalitetssäkras.

Syftet med den nationella strategin är att bidra till förbättrad styrning och ökad samordning och samverkan samt medföra att myndigheternas arbete blir mer effektivt och kvalitativt. Insatserna som ska genomföras under strategiperioden ska leda till att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck minskar, och på sikt upphör.

Strategiperiod 2016–2025

Den nationella strategin ska gälla 2016–2025 med årlig uppföljning och utvärdering efter fem år samt vid strategiperiodens slut. Vår bedömning är att en strategiperiod på tio år är lämpligast för att åstadkomma förutsättningar för kontinuitet och långsiktighet i arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Det föreslagna ramverket och målstrukturen ska möjliggöra uppföljning av myndigheternas arbete och utvärdering av dess effekter så att målen uppnås. Särskilt viktigt är att följa upp att myndigheternas arbete implementeras och når ut till myndigheter på regional och lokal nivå och når de olika målgrupperna som strategin riktar sig till.

Nationellt sekretariat

För att arbetet med strategin ska bli mer effektivt finns det enligt vår bedömning behov av att inrätta en övergripande styrorganisation, ett sekretariat, på Regeringskansliet. Det är en förutsättning för att inledningsvis underlätta en departementsövergripande styrning, organisering, samordning och uppföljning av arbetet inom strategins områden. Dels för att arbetet måste ges hög prioritet och eftersom det kommer att ta mycket resurser och tid i anspråk. Dels för att det tidigare funnits utvecklingsbehov i den nationella samordningen och styrningen från Regeringskansliet inom området. Ett nationellt sekretariat på Regeringskansliet ska ha till uppgift att bl.a.:

- Samordna den nationella politiken på området och utforma regeringens årliga åtgärdsprogram inom området mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Stärka samordningen och utvecklingen inom Regeringskansliet.
- Stärka samordningen mellan myndigheter på nationell och regional nivå.
- Analysera och bedöma myndigheternas årliga lägesrapporter utifrån målstruktur, uppföljnings- och utvärderingssystemet.
- Samordna det nationella rådets arbete.

Nationellt råd

Ett särskilt nationellt råd ska tillsättas vars uppgift bl.a. blir att följa hur strategiarbetet utvecklas, ha en rådgivande roll till regeringen och informera om forskningsresultat, resultat av utvärderingar och uppföljningar m.m. Ett nationellt råd bör innehålla representanter från utvalda nationella myndigheter och organisationer med ansvar inom området mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.

Stärka myndigheternas arbete

Sekretariatet kommer att ha en viktig roll i arbetet med att verka för att regeringens politik får en större effekt jämfört med tidigare satsningar på området. Den nationella myndighetsstyrningen ska förbättras och bli mer samordnad och strategisk för att stödja den nationella strategin. Arbetet med såväl implementering som förvaltning hos myndigheter behöver förbättras för att nå ut till de olika målgrupperna, t.ex. genom att olika utbildningsmaterial och vägledningar som tas fram sprids till myndigheter på regional och lokal nivå och får större genomslag i praktiken.

Regeringen behöver ställa högre krav på att myndigheter alltid redovisar både vad de gjort och resultatet av sitt arbete i syfte att höja kvaliteten i utfallet och implementeringen.

Varje ansvarig myndighet ska redogöra för vilken förmåga man måste ha för att fullgöra sin del av arbetet eller uppdraget inom sitt ansvarsområde.

Förtydliga och stärka länsstyrelsernas roll som regionala samordnare av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

För att åstadkomma en förbättrad styrning, organisering, samordning och uppföljning på området mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck behövs regionala drivkrafter. På regional nivå är länsstyrelserna den statliga myndighet som är bäst lämpad att samordna relevanta delar av arbetet inom strategin. Länsstyrelserna har under de senaste åren haft många uppdrag inom området mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelsen är en länk mellan lokal, regional och nationell nivå. Länsstyrelsernas ansvar och roll som regionala samordnare av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska förtydligas, stärkas och bli mer långsiktigt, bl.a. genom:

- Ett förtydligat och stärkt uppdrag.
- Att särskilda länssamordnare tillsätts.
- Att verka för operativt samarbete och förbättrad koordinering i länet.

- Att stödja lokal och regional verksamhetsutveckling och i samverkan med andra myndigheter och organisationer bidra med regionalt kunskapsstöd.

Årliga lägesrapporter från myndigheterna

Myndigheter som har ansvar och uppdrag inom den nationella strategin ska årligen lämna lägesrapporter till regeringen. I rapporterna ska bl.a. ingå analyser, behov och bedömningar av nuläget, brister, framtida behov och utvecklingsområden.

De nationella myndigheter som har identifierats av regeringen och som har uppdrag inom strategins område ska årligen lämna in en redogörelse för hur arbetet bedrivs för att nå strategins mål inom respektive myndighets ansvarsområde.

Länsstyrelserna som ansvarar för samordning på regional nivå får också i uppdrag att årligen lämna in en redogörelse för hur arbetet bedrivs för att nå strategins mål inom respektive läns ansvarsområde.

Åtgärdsprogram från regeringen

Regeringen ska årligen upprätta åtgärdsprogram för kommande satsningar inom området för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Ett årligt åtgärdsprogram är en form av handlingsplan från regeringen som ska innehålla nulägesanalyser, resultat från sammanställningar, utvärderingar och uppföljningar. Åtgärdsprogrammet ska också innehålla politiska prioriteringar och beskrivning av inriktning och åtgärder.

Uppföljningsstruktur och uppföljningsfunktion

Regeringens årliga åtgärdsprogram är tillsammans med målstrukturen, indikatorer, lägesrapporter och uppföljningen och utvärdering av strategin de organisatoriska förutsättningarna regeringen har för att nå det övergripande målet, men även för att uppnå strategins syften om en förbättrad styrning, ökad samordning och samverkan. För att effekterna av samhällets insatser ska kunna mätas bättre är målstrukturen kopplad till ett uppföljnings- och utvärderingssystem.

De långsiktiga målen i uppföljnings- och utvärderingssystemet anger inriktningen för arbetet som helhet. Tidsatta och tydliga krav ska kontinuerligt ställas på myndigheternas uppföljning och återrapportering av genomförda aktiviteter, prioriterade delmål och resultat. Ett sätt att bygga in uppföljning i arbetet med den nationella strategin är att uppföljning också görs med ett kortare perspektiv, t.ex. årsvis. Detta gynnar att aktiviteter kommer igång och följs upp.

Den nationella strategins åtta långsiktiga målområden

Den nationella strategin består av åtta långsiktiga mål. Inom varje målområde finns det sedan ett antal prioriterade delmål. Det första målet handlar om nationell styrning, organisering, samordning och uppföljning. Det andra målet rör kunskap, kompetens och forskning. Våldsförebyggande arbete är i fokus på det tredje målområdet. Det fjärde målet är riktat till rättsväsendet. Mål fem till sju berör skydd, stöd och behandling till våldsutsatta kvinnor och barn. Det åttonde målet har fokus på säkra insatser för våldsutövare. Nedan följer den nationella strategins åtta målområden.

Målområde 1: Nationell styrning, organisering, samordning och uppföljning

Den nationella styrningen, organiseringen, samordningen och uppföljningen av strategin ska öka kvaliteten, effektiviteten, och långsiktigheten i arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.

Målområde 2: Kunskap, kompetens och forskning

Befintlig kunskap och kompetens ska systematiseras och spridas. Praktiken ska vara kunskapsbaserad och yrkesverksamma ska ha relevant kompetens för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter. Forskning ska stärkas och verkningsfulla metoder ska utvecklas, målgruppsanpassas samt omsättas i praktiken i arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.

Målområde 3: Våldsförebyggande arbete

Samhällets insatser för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska stärkas, systematiseras och samordnas inom samtliga relevanta områden och på alla våldspreventiva nivåer.

Målområde 4: Ett proaktivt, likvärdigt och samordnat rättsväsende

Rättsväsendets förmåga att förebygga och beivra mäns våld mot kvinnor och barn samt hedersrelaterat våld och förtryck ska stärkas.

Målområde 5: Skydd, stöd och behandling för flickor och unga kvinnor som utsätts för pojkar och mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Samhällets insatser för flickor och unga kvinnor som utsätts för pojkar och mäns våld samt hedersrelaterat våld och förtryck ska vara likvärdiga och av god kvalitet. Tillgång till skydd, stöd och behandling ska öka.

Målområde 6: Skydd, stöd och behandling för kvinnor som utsätts för mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Samhällets insatser för kvinnor som utsätts för mäns våld samt hedersrelaterat våld och förtryck ska vara likvärdiga och av god kvalitet. Tillgång till skydd, stöd och behandling ska öka.

Målområde 7: Skydd, stöd och behandling för barn som utsätts för mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

Samhällets insatser för flickor och pojkar som utsätts för mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska vara likvärdiga och av god kvalitet. Tillgång till skydd, stöd och behandling ska öka.

Målområde 8: Säkra insatser för pojkar och män som utövar våld mot flickor och kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck

Samhällets insatser för att förhindra att pojkar och män utövar våld mot flickor och kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck ska ske med utgångspunkt i de utsattas säkerhet och våldsutövarens ansvar för sina gärningar. Insatserna ska vara individuellt anpassade och av god kvalitet.